

Služba za reviziju finansijskog poslovanja

Na osnovu člana 14. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", br. 22/00) i člana 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (Službeni glasnik BiH, br. 10/04) izdajem

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
GODIŠNJEG I POSTIZBORNOG
FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2004. GODINU
STRANKE ZA BOSNU I HERCEGOVINU**

Broj: 09-07-6-228-2/06

Sarajevo, 17. maj 2006. godine

SADRŽAJ:

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS REVIZIJE.....	5
4. PRETHODNE REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE	
5.1 NALAZI.....	5
5.2 PREPORUKE.....	8

MIŠLJENJE REVIZORA

- 1.1. Služba za reviziju finansijskog poslovanja u Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine je izvršila reviziju finansijskih izvještaja Stranke za Bosnu i Hercegovinu i to: a) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2004. godinu i b) finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata opštinskih izbora održanih u oktobru 2004. godine. Revizija je ispitivala primjenu Zakona o finansiranju političkih stranaka i primjenu člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine od strane Stranke za BiH.
- 1.2. Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.
Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.
- 1.3. Reviziju smo obavili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garancije da je stranka postupala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.
- 1.4. Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i usaglašenost sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Utvdili smo da u izvještajnom periodu Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije postupala u skladu sa odredbama člana 5. stav 1., člana 6. i člana 8. stav 1. Zakona o finansiranju političkih partija.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaji ukazuju na to da je Stranka za Bosnu i Hercegovinu u 2004. godini postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansijskog poslovanja u Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Služba za reviziju) je izvršila reviziju finansijskih izvještaja STRANKE ZA BOSNU I HERCEGOVINU (u daljem tekstu: SBiH) za 2004. godinu i to:

- godišnjeg finansijskog izvještaja i
- finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata opštinskih izbora 2004. godine.

Revizija je obavljena na osnovu ovlaštenja u skladu sa članom 14. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka i članom 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka. Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Ukupan godišnji prihod SBiH, prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja stranke za 2004. godinu, iznosi 2.510.109,04 KM. Struktura prihoda ostvarenih u izvještajnom periodu je sljedeća:

R. B.	Vrsta prihoda	Iznos ostvarenog prihoda (KM)	Učešće u UP (%)
1.	ČLANARINA	18.868,00	0,75
2.	PRILOZI FIZIČKIH LICA	44.395,10	1,77
3.	PRILOZI PRAVNIH LICA	66.993,25	2,67
4.	PRIHODI OD IMOVINE STRANKE	3.603,28	0,14
5.	PRIHODI OD PRAVNIH LICA U VLASNIŠTVU STRANKE	2.500,00	0,10
6.	PRIHODI OD POKLONA I BESPLATNIH USLUGA	8.502,00	0,34
7.	PRIHODI IZ BUDŽETA (1.737.754,70 KM)		
	7.1 Budžet Bosne i Hercegovine	7.950,00	0,32
	7.2 Budžet Federacije Bosne i Hercegovine	178.300,00	7,10
	7.3 Budžet Republike Srpske	102.381,97	4,08
	7.4 Budžet ostalih nivoa vlasti	1.449.122,73	57,73
8.	OSTALI PRIHODI	627.492,71	25,00
	Ukupan godišnji prihod stranke:	2.510.109,04	100,00

Prihodi iz budžeta su ostvareni u iznosu od 1.737.754,70 KM ili 69,23% ukupnog godišnjeg prihoda stranke.

SBiH je u 2004. godini ostvarila rashode u iznosu od 3.349.539,11 KM.

2. PREDSTAVLJANJE STRANKE

SBiH je osnovana 25.04.1996. godine kada je na osnovu Rješenja Višeg suda u Sarajevu upisana u registar političkih organizacija. Broj upisa u sudski registar je R-I-2/95.

Rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu br. R-I-2/02 od 25.04.2002. godine u sudski registar su upisane promjene sjedišta stranke i lica ovlaštenog za zastupanje i predstavljanje stranke tako da je sjedište SBiH u ulici Maršala Tita 9A, a lice ovlašteno za zastupanje i predstavljanje stranke je Predsjednik Predsjedništva SBiH prof. dr. Safet Halilović. Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2004. godinu je gospodin Munir Lojo. Skraćeni naziv Stranke za Bosnu i Hercegovinu je SBiH.

SBiH je organizirana na teritorijalnom principu. Teritorijalnu strukturu stranke čine sljedeći organizacioni dijelovi:

- Centrala SBiH;
- Regionalno vijeće SBiH Brčko;
- 9 kantonalnih vijeća SBiH;
- Gradski savjet SBiH Mostar i
- 54 opštinska savjeta SBiH.

SBiH je u 2004. godini poslovala preko šezdeset i šest (66) transakcijskih računa, otvorenih kod petnaest (15) poslovnih banaka.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije su godišnji finansijski izvještaji SBiH za 2004. godinu i finansijski izvještaji za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata lokalnih izbora 2004. godine i to sljedećih organizacionih dijelova:

- Centrala SBiH;
- Kantonalno vijeće SBiH Zenica;
- Gradski savjet SBiH Mostar;
- Opštinski savjet SBiH Hadžići;
- Opštinski savjet SBiH Brčko.

Cilj revizije je da revizoru omogući da izrazi mišljenje o tome da li je SBiH u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Obim revizije finansijskih izvještaja SBiH obuhvata utvrđivanje usaglašenosti finansijskih transakcija političke stranke sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na priloge fizičkih i pravnih lica, prihode od imovine i troškove izborne kampanje.

4. PRETHODNE REVIZIJE

Revizija finansijskih izvještaja SBiH se obavlja prvi put.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

a) SBiH je u 2004. godini postupila suprotno odredbama člana 5. stav 1.¹ Zakona o finansiranju političkih stranaka jer je primila priloge fizičkog lica u ukupnom iznosu od 9.680,00 KM.

Opštinski savjet SBiH Hadžići je u izvještajnom periodu primio četiri (4) priloga jednog fizičkog lica u ukupnom iznosu od 9.680,00 KM. Prema podacima Agencije za statistiku

---

¹ Ukupan iznos jednokratnog priloga pravnog i fizičkog lica ne smije premašiti osam (8) prosječnih neto plaća prema zvaničnim podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine u jednoj kalendarskoj godini i ne smije se dodjeljivati više od jednom godišnje;

BiH prosječna neto plaća u Bosni i Hercegovini za 2004. godinu je iznosila 505 KM pa je, shodno tome, limit na visinu priloga pravnih i fizičkih lica iznosio 4.040 KM.

Primljeni prilog je premašio dozvoljeni limit za iznos od 5.640,00 KM.

b) SBiH je postupila suprotno odredbama člana 6.² Zakona o finansiranju političkih stranaka jer nije prijavila sve priloge fizičkih lica čiji ukupni iznos premašuje 100 KM.

SBiH nije Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine prijavila četiri (4) priloga čiji ukupan iznos premašuje 100 KM. Tri (3) priloga su nenovčana dok je jedan (1) novčani prilog. Nenovčani priloci su primljeni u izvještajnom periodu u vidu besplatnog pružanja finansijsko-računovodstvenih usluga.

Gradski savjet SBiH Mostar i opštinski savjet SBiH Brčko su primili u 2004. godini besplatne knjigovodstvene usluge od članova SBiH.

Opštinskom savjetu SBiH Hadžići finansijsko-računovodstvene usluge pruža „Finans Hujčić“ doo iz Hadžića. Utvrđeno je da su troškovi finansijsko-računovodstvenih usluga plaćeni samo za period I-VI/2004. godine (faktura broj 125/2004 od 10.08.2004. godine). Navedene usluge nisu plaćene za period VII-XII/2004. godine, što se smatra prilogom koji je SBiH trebala iskazati u finansijskom izvještaju za 2004. godinu.

Opštinski savjet SBiH Brčko nije Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine prijavio prilog fizičkog lica u iznosu od 1.000,00 KM koji je 08.07.2004. godine uplaćen na njegov transakcijski račun.

SBiH je trebala vrijednost primljenih nenovčanih i novčanih priloga fizičkih i pravnih lica iskazati u finansijskom izvještaju koji je dostavljen Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine.

c) SBiH je u 2004. godini postupila suprotno odredbama člana 8. stav 1.³ Zakona o finansiranju političkih stranaka jer je primila tri (3) zabranjena priloga.

Centrala SBiH koristi bez naknade pet (5) prostorija u zgradi Vlade Federacije BiH, u kojoj su smještene i SDA, SDP, HDZ, SDU, a odnedavno i SNSD. Na osnovu obavljene revizije nije bilo moguće utvrditi kolika je ukupna površina korištenih prostorija jer Centrala SBiH ne posjeduje bilo kakav dokument kojim bi dokazala pravni osnov besplatnog korištenja prostorija.

Uvidom u poslovnu dokumentaciju stranke utvrđeno je da za korištenje prostorija Centrala SBiH plaća samo režijske troškove.

Gradski savjet SBiH Mostar je u 2004. godini za obavljanje djelatnosti stranke koristio jedanaest (11) mjeseci bez naknade poslovni prostor u vlasništvu Željeznica Federacije Bosne i Hercegovine, područje infrastrukture Mostar. Ukupna površina poslovnog prostora je 42,60 m² a nalazi se u zgradi Željezničke stanice Mostar.

² Ako ukupni iznos priloga jednog pravnog ili fizičkog lica premašuje 100 KM, ta uplata se mora unijeti u finansijski izvještaj u skladu sa članom 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka;

³ Državni, entitetski i kantonalni organi, organi opštinskih i mjesnih zajednica, javne institucije, javna preduzeća, humanitarne organizacije, preduzeća koja su po samoj svojoj djelatnosti isključivo neprofitna, vjerske zajednice, kao i privredna udruženja u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% ne mogu finansirati političke stranke;

Na osnovu revizije je utvrđeno da je sa Željeznicama Federacije Bosne i Hercegovine na period od jedne (1) godine zaključen Ugovor broj 998-2/03 od 02.02.2004. godine o zakupu poslovnog prostora. Odredbama člana 2. Ugovora je utvrđena zakupnina u iznosu od 10,00 KM/ m² ili 426,00 KM mjesečno za cjelokupan poslovni prostor. Od režijskih troškova Gradski savjet SBiH Mostar je uredno plaćao samo PTT troškove, iako je odredbama člana 9. Ugovora o zakupu poslovnog prostora utvrđena obaveza Zakupca da u punom iznosu snosi sve režijske troškove.

Opštinski savjet SBiH Hadžići koristi poslovni prostor u zgradi čiji je vlasnik opština Hadžići, a u kojoj su smještene i političke stranke SDP, GDS i SDU. Ne postoji validan dokument kojim bi stranka dokazala pravni osnov za korištenje poslovnog prostora. Tokom obavljanja revizije je utvrđeno da se u 2002. godini opštinski savjet SBiH Hadžići obratio nadležnim opštinskim organima sa Zahtjevom za dodjelu prostorija. Opština nikada nije odgovorila na zahtjev stranke, odnosno nije donijela Odluku o dodjeli prostora.

TROŠKOVI IZBORNE KAMPANJE

SBiH je postupila u skladu sa odredbama člana 15.10⁴ Izbornog zakona Bosne i Hercegovine jer u svrhu finansiranja izborne kampanje potrošila manje od jedne (1) konvertibilne marke po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koji je objavila Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine. U izbornim krugovima u kojima je SBiH učestvovala na Opštinskim izborima 2004. godine je, prema podacima Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, bilo registrovano ukupno 1.688.744 birača, tako da je za potrebe izborne kampanje SBiH mogla potrošiti 1.688.744 KM.

Na osnovu obavljene revizije finansijskog izvještaja SBiH za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata opštinskih izbora 2004. godine utvrđeno je da je SBiH za potrebe izborne kampanje potrošila 1.655.624,11 KM.

Osim navedenog, utvrđeno je i sljedeće:

- Odredbama Statuta SBiH nije utvrđena obaveza članova stranke da plaćaju članarinu već da je „jedna od dužnosti člana stranke da, srazmjerno svojim mogućnostima, materijalno pomaže rad SBiH.“ Također nije utvrđena obaveza vođenja evidencije o članstvu tako da, shodno tome, stranka ne posjeduje spisak svojih članova. Iz tog razloga nije u finansijskom izvještaju koji je dostavljen Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine naveden tačan broj članova stranke. Iako se prema riječima uposlenih u stranci članarina ne naplaćuje, u godišnjem finansijskom izvještaju su prihodi od članarina iskazani u iznosu od 18.868,00 KM, dok isti nisu iskazani u godišnjem obračunu stranke (završnom računu).
- U finansijskom izvještaju SBiH se ne slažu podaci o priložima pravnih i fizičkih lica iskazani na nivou stranke i na nivou organizacionih dijelova stranke. Prilozi pravnih lica su na nivou stranke iskazani u iznosu od 66.993,25 KM a na nivou organizacionih dijelova u iznosu od 76.164,25 KM.

---

⁴ Nijedna politička stranka ne smije za potrebe izborne kampanje potrošiti više od jedne (1) konvertibilne marke po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koji je objavila Izborna komisija Bosne i Hercegovine;

Prilozi fizičkih lica su na nivou stranke iskazani u iznosu od 44.395,10 KM a na nivou organizacionih dijelova u iznosu od 40.519,00 KM.

- Opštinski savjet SBiH Brčko je u finansijskom izvještaju iskazao nenovčanu donaciju preduzeća d.o.o. „BIJELIĆ-GRADNJA“ iz Brčkog u iznosu 4.212,00 KM. Utvrđeno je da se ne radi o nenovčanoj donaciji već o trošku koji je, na osnovu ispostavljene fakture, plaćen iz blagajne. Preduzeće d.o.o. „BIJELIĆ-GRADNJA“ je 01.10.2004. godine ispostavio fakturu⁵ na ime troškova postavljanja bine za održavanje predizbornih skupova na iznos od 4.212,00 KM, koja je istog dana plaćena iz blagajne. Ova poslovna transakcija nije uopšte evidentirana u glavnoj knjizi opštinskog savjeta SBiH Brčko niti je pravilno prijavljena Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine.
- SBiH je u izvještajnom periodu vodila sudski spor sa povjeriocem SZR „BIROGRAF“. Povjerilac je spor⁶ pokrenuo radi naplate potraživanja⁷ od SbiH, koje je nastalo po osnovu isporučenog reklamnog materijala za izbore 2002. godine. Za reklamni materijal je SZR „Birograf“ ispostavio dvadeset i dvije (22) fakture u ukupnoj vrijednosti od 376.000,00 KM .
Ishod spora je sudsko poravnanje, o čemu SBiH posjeduje kompletnu dokumentaciju. Naime, SBiH je 02.06.2004. godine sa povjeriocem zaključila Sporazum o načinu isplate i visini duga, nakon čega je SZR „Birograf“ odustao od tužbe.
U skladu sa odredbama člana 2. navedenog sporazuma SZR „Birograf“ i SBiH su saglasni da se na osnovu potraživanja isplati iznos od 200.000,00 KM. Stranka je navedeni iznos platila 04.06.2004. godine (izvod broj 25) i tako ispunila svoju obavezu.

5.2 PREPORUKE

Na osnovu uočenih nedostataka Stranci za Bosnu i Hercegovinu se preporučuje da:
- svoje finansiranje uskladi sa odredbama člana 5. stav 1., člana 6. i člana 8. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka;
- uspostavi jedinstveni centralni Registar članova;
- poboljša uspostavljeni sistem internih kontrola kako bi svoje poslovanje u potpunosti uskladila sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i na taj način postigla veću pouzdanost finansijskog izvještavanja.

KOMENTAR

Stranka za Bosnu i Hercegovinu se aktom broj 523/06 od 10.05.2006. godine očitovala na Preliminarni izvještaj o reviziji godišnjeg i postizbornog finansijskog izvještaja za 2004. godinu. U aktu su data obrazloženja u vezi propusta Gradskog savjeta SBiH Mostar koji se odnose na besplatno korištenje poslovnih prostorija i neplaćanje knjigovodstvenih usluga.

⁵ Faktura broj 85/04;

⁶ Prije pokretanja sudskog spora SZR „Birograf“ je 21.05.2003. godine uputio Stranci za BiH dopis sa zahtjevom za plaćanjem i opomenu pred tužbu. Pošto ni nakon opomene nisu izmirene obaveze povjerilac je opštinskom sudu u Sarajevu podnio tužbu broj Ps-366/03;

⁷ Potraživanje povjerioca je nastalo na osnovu isporučene robe po narudžbenici i izjavi SBiH broj 21 od 17.09.2002. godine. ure borj 479/02;

Obrazloženja Gradskog savjeta SBiH Mostar nisu primjedbe već samo konstatacije koje potvrđuju naše nalaze iz Preliminarnog izvještaja.

U aktu je posebno naglašeno da će Stranka za Bosnu i Hercegovinu u svom budućem radu nastojati otkloniti sve propuste koje je uočio revizorski tim. Također je naglašeno da uvažava sve preporuke navedene u Preliminarnom izvještaju i da će ih implementirati u što kraćem roku. S obzirom na navedeno svi nalazi i preporuke iz Preliminarnog izvještaja u konačnoj verziji ostaju neizmijenjeni.

Ovom prilikom želimo da se zahvalimo na korektnoj i profesionalnoj saradnji osoblja Stranke za Bosnu i Hercegovinu koje je bilo angažovano tokom obavljanja revizije.

Nermana Maksumić, revizor

Semin Ramović, pomoćnik revizora